Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä kesäkuuta 2014*

Maatalous — Yhteinen maatalouspolitiikka — Tilatukijärjestelmä — Asetus (EY) N:o 73/2009 — 34, 36 ja 137 artikla — Tukioikeudet — Laskentaperuste — Karjan ja viljelijän käytettävissä viitekautena olleiden viljelylohkojen perusteella maksettavat palkkiot — Viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen muuttaminen — Tukikelpoisten hehtaarien määrän pienentyminen — Viljelijän tukioikeuksiensa määrän pienentämistä ja niiden yksikköarvon korottamista koskeva hakemus — Asetus (EY) N:o 796/2004 — 73 a artiklan 2 a kohta — Hyväksyttävyys

Asiassa C-105/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka College van Beroep voor het bedrijfsleven (Alankomaat) on esittänyt 27.2.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.3.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

P. J. Vonk Noordegraaf

vastaan

Staatssecretaris van Economische Zaken,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), E. Levits, M. Berger ja F. Biltgen,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman ja B. Koopman,

— Euroopan komissio, asiamiehinään H. Kranenborg ja G. von Rintelen,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.2.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 (EUVL L 30, s. 16, oikaisu EUVL 2010, L 43, s. 7) 34, 36 ja 137 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat P. J. Vonk Noordegraaf ja Staatssecretaris van Economische Zaken (talousasioista vastaava valtiosihteeri, jäljempänä Staatssecretaris) ja jossa on kyseessä tilatukea koskevien tukioikeuksien muuttaminen tukikelpoisen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen muuttamisen jälkeen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (EY) N:o 1782/2003

3 Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta 29.9.2003 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 (EUVL L 270, s. 1, oikaisu EUVL 2004, L 94, s. 70) vahvistettiin muun muassa tuotantomääristä riippumaton viljelijöiden tilatukijärjestelmä. Tässä järjestelmässä, jota kutsuttiin kyseisen asetuksen 1 artiklan toisessa luetelmakohdassa ”tilatukijärjestelmäksi”, yhdistettiin viljelijöiden tuohon asti voimassa olleista useista eri tukijärjestelmistä saamat tietyt suorat tuet tilatueksi.

4 Jäsenvaltiot saattoivat tilatukijärjestelmän toteuttamista varten valita niin kutsutun historiallisen mallin tai niin kutsutun alueellisen mallin.

5 ”Historiallisen”mallin yhteydessä viljelijöillä, jotka olivat saaneet viitekaudella, johon sisältyvät kalenterivuodet 2000–2002, tukea ainakin yhdestä asetuksen N:o 1782/2003 liitteessä VI tarkoitetusta tukijärjestelmästä, oli oikeus saada ”tukioikeuksia”, jotka laskettiin sen viitemäärän perusteella, joka saatiin kunkin viljelijän osalta näistä järjestelmistä hänelle maksetun kokonaismäärän kyseisen kauden vuotuisen keskiarvon perusteella.

6 Mainitun asetuksen 43 artiklassa, jonka otsikkona oli ”Tukioikeuksien määrääminen”, säädettiin seuraavaa:

”1. Tukioikeus myönnetään viljelijälle hehtaarikohtaisesti jakamalla viitemäärä niiden kaikkien hehtaarien kolmen vuoden keskiarvolla, jotka viitekaudella oikeuttivat liitteessä VI lueteltuihin suoriin tukiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 48 artiklan soveltamista.

Tukioikeuksien kokonaismäärä on yhtä suuri kuin edellä mainittu hehtaarien keskiarvo.

– –

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun hehtaarimäärään sisältyvät lisäksi:

– –

b) viitekauden koko rehuala.

3. Tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa ’rehualalla’ tarkoitetaan tilan pinta-alaa, joka oli komission asetuksen (EY) N:o 2419/2001 5 artiklan mukaisesti koko kalenterivuoden käytettävissä eläinten kasvatukseen, mukaan luettuina yhteiskäytössä ja sekaviljelyssä olevat alat. Rehualaan ei lasketa mukaan:

— rakennuksia, metsiä, lammikoita, teitä,

— muiden yhteisön tukea saavien kasvien taikka pysyvien kasvien tai puutarhakasvien viljelyssä käytettyjä aloja,

— aloja, jotka kuuluvat tiettyjen peltokasvien viljelijöiden tukijärjestelmään, kuivarehun tukijärjestelmään taikka kansalliseen tai yhteisön kesannointijärjestelmään.

_ _”

Asetus (EY) N:o 73/2009

7 Asetus N:o 1782/2003 kumottiin ja korvattiin asetuksella N:o 73/2009 1.1.2009 lukien. Sen johdanto-osan 49 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Kun jäsenvaltiot alun perin jakoivat tukioikeuksia, eräiden virheiden vuoksi tuet viljelijöille muodostuivat erityisen suuriksi. Tällaiseen sääntöjenvastaisuuteen sovelletaan tavallisesti rahoitusoikaisua, kunnes korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Kun otetaan huomioon tukioikeuksien ensimmäisestä jakamisesta kulunut aika, tarvittava oikaisu johtaisi jäsenvaltioissa suhteettomiin oikeudellisiin ja hallinnollisiin velvoitteisiin. Oikeusvarmuuden vuoksi tällaisten tukien jako olisi sen vuoksi säännönmukaistettava.”

8 Asetuksen N:o 73/2009 2 artiklan h alakohdan mukaan ”maatalousmaalla” tarkoitetaan ”pellon, pysyvien laidunten tai pysyvien viljelmien pinta-alaa”.

9 Mainitun asetuksen 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on perustettava yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä, jäljempänä ’yhdennetty järjestelmä’, ja ylläpidettävä sitä.

_ _”

10 Asetuksen N:o 73/2009 33 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tilatukijärjestelmässä voidaan maksaa tukea viljelijälle,

a) jolla on asetuksen (EY) N:o 1782/2003 mukaisesti saatuja tukioikeuksia;

_ _”

11 Asetuksen N:o 73/2009 34 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Viljelijälle maksetaan tilatukijärjestelmässä tukea, kun tukikelpoisiin hehtaareihin liittyvät tukioikeudet on aktivoitu. Aktivoidut tukioikeudet antavat oikeuden niissä vahvistettujen määrien saamiseen.

2. Tässä osastossa ’tukikelpoisella hehtaarilla’ tarkoitetaan

a) tilan maatalousmaata, mukaan luettuina alat, joille on istutettu lyhytkiertoista energiapuuta (CN-koodi ex 0602 90 41), jota käytetään maataloustoimintaan tai silloin kun maata käytetään myös muuhun kuin maataloustoimintaan, sitä käytetään valtaosin maataloustoimintaan – –”

12 Mainitun asetuksen 36 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Hehtaarikohtaisia tukioikeuksia ei saa muuttaa, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.

Komissio vahvistaa 141 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat tukioikeuksien muuttamista vuodesta 2010 erityisesti tukioikeuksien osien osalta.”

13 Asetuksen N:o 73/2009 137 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Viljelijöille ennen 1 päivää tammikuuta 2009 jaettuja tukioikeuksia pidetään laillisina ja sääntöjenmukaisina 1 päivästä tammikuuta 2010.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta tukioikeuksiin, jotka on jaettu viljelijöille sellaisten hakemusten perusteella, joissa on asiavirheitä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa viljelijä ei kohtuudella ole voinut todeta virhettä.

3. Tämän artiklan 1 kohta ei rajoita komission toimivaltaa tehdä asetuksen (EY) N:o 1290/2005 31 artiklassa tarkoitettuja päätöksiä, jotka koskevat menoja, jotka liittyvät minä tahansa kalenterivuonna, vuosi 2009 mukaan luettuna, myönnettyihin tukiin.”

Asetus (EY) N:o 796/2004

14 Neuvoston asetuksissa (EY) N:o 1782/2003 ja (EY) N:o 73/2009 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 479/2008 säädettyjen täydentävien ehtojen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 (EUVL L 141, s. 18, oikaisut EUVL 2005, L 37, s. 22 ja EUVL 2006, L 144, s. 30), sellaisena kuin se on muutettuna 8.5.2009 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 380/2009 (EUVL L 116, s. 9; jäljempänä asetus N:o 796/2004), 73 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos sen jälkeen, kun viljelijöille on jaettu tukioikeudet asetuksen (EY) N:o 795/2004 mukaisesti, havaitaan, että tiettyjä tukioikeuksia on myönnetty perusteettomasti, asianomaisen viljelijän on luovutettava perusteettomasti jaetut tukioikeudet asetuksen (EY) N:o 1782/2003 42 artiklassa tarkoitettuun kansalliseen varantoon.

– –

Perusteettomasti jaettuja tukioikeuksia ei katsota alun perin jaetuiksi.

2. Jos sen jälkeen, kun viljelijöille on myönnetty tukioikeudet asetuksen (EY) N:o 795/2004 mukaisesti, tukioikeuksien arvon havaitaan olevan liian korkea, arvoa mukautetaan vastaavasti. Kyseinen mukautus on tehtävä myös jo muille viljelijöille siirrettyjen tukioikeuksien osalta. Vähennetty arvo on siirrettävä asetuksen (EY) N:o 1782/2003 42 artiklassa tarkoitettuun kansalliseen varantoon.

Tukioikeudet katsotaan alun perin myönnetyiksi mukautuksesta johtuvaan arvoon.

”2 a. Jos 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa havaitaan, että asetuksen (EY) N:o 795/2004 mukaisesti viljelijälle myönnettyjen tukioikeuksien määrä on virheellinen eikä tukioikeuksien aiheeton myöntäminen vaikuta viljelijän saamien tukioikeuksien kokonaisarvoon, jäsenvaltioiden on laskettava uudelleen tukioikeudet ja tapauksen mukaan korjattava viljelijälle myönnettyjen tukioikeuksien laji. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos viljelijä ei ole kohtuudella voinut havaita virheitä.”

15 Asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohta on lisätty 20.8.2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 972/2007 (EUVL L 216, s. 3), jonka johdanto-osan 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Aiheettomasti myönnetyt tukioikeudet eivät joissakin tapauksissa ole vaikuttaneet kokonaisarvoon vaan pelkästään viljelijän tukioikeuksien määrään. Näissä tapauksissa jäsenvaltioiden olisi korjattava tukioikeuksien jakoa tai tapauksen mukaan tukioikeuksien lajia alentamatta niiden arvoa. Säännöstä on sovellettava ainoastaan, jos viljelijä ei ole voinut havaita virhettä.”

Asetus (EY) N:o 1122/2009

16 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta 30.11.2009 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009 (EUVL L 316, s. 65, oikaisu EUVL 2013, L 246, s. 3) 81 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos sen jälkeen, kun viljelijöille on myönnetty tukioikeudet asetuksen (EY) N:o 795/2004 tai asetuksen (EY) N:o 1120/2009 mukaisesti, havaitaan, että tiettyjä tukioikeuksia on myönnetty perusteettomasti, asianomaisen viljelijän on luovutettava perusteettomasti myönnetyt tukioikeudet asetuksen (EY) N:o 73/2009 41 artiklassa tarkoitettuun kansalliseen varantoon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 73/2009 137 artiklan soveltamista.

– –

2. Jos sen jälkeen, kun tukioikeudet on myönnetty viljelijöille asetuksen (EY) N:o 795/2004 tai (EY) N:o 1120/2009 mukaisesti, havaitaan, että tukioikeuksien arvo on liian suuri, arvoa on mukautettava vastaavasti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 73/2009 137 artiklan soveltamista. Kyseinen mukautus on tehtävä myös muille viljelijöille jo siirrettyjen tukioikeuksien osalta. Vähennetty arvo on siirrettävä asetuksen (EY) N:o 73/2009 41 artiklassa tarkoitettuun kansalliseen varantoon.

Tukioikeudet katsotaan alun perin myönnetyiksi mukautuksesta johtuvaan arvoon.

3. Jos 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa havaitaan, että asetuksen (EY) N:o 795/2004 tai asetuksen (EY) N:o 1120/2009 mukaisesti viljelijälle myönnettyjen tukioikeuksien määrä on virheellinen eikä tukioikeuksien perusteeton myöntäminen vaikuta viljelijän saamien tukioikeuksien kokonaisarvoon, jäsenvaltioiden on laskettava uudelleen tukioikeudet ja tapauksen mukaan korjattava viljelijälle myönnettyjen tukioikeuksien laji.

Ensimmäistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos viljelijä olisi kohtuudella voinut havaita virheet.”

17 Asetuksen N:o 1122/2009 86 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan asetus (EY) N:o 796/2004 1 päivästä tammikuuta 2010.

Sitä on kuitenkin sovellettava edelleen tukihakemuksiin, jotka liittyvät ennen 1 päivää tammikuuta 2010 alkaviin markkinointivuosiin tai palkkiokausiin.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

18 Staatssecretaris vahvisti asetuksen N:o 1782/2003 43 artiklan nojalla 18.7.2006 tekemällään päätöksellä Vonk Noordegraafille myönnettyjen tukioikeuksien määrän ja arvon.

19 Tätä tarkoitusta varten hänelle hänen naudoistaan kaudella 2000–2002 maksettujen palkkioiden kokonaismäärien keskiarvo jaettiin hänen käytettävissään olleiden kaikkien hehtaarien samalta kaudelta lasketulla keskiarvolla, ja tällä tavoin saatu tulos oli hänelle kuuluva ”hehtaarikohtainen tukioikeus”.

20 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen kansallisen tuomioistuimen mukaan Vonk Noordegraafin mainittuna kautena käytettävissä olleiden hehtaarien keskiarvoksi vahvistettiin tuolloin 10,76 hehtaaria.

21 Vuonna 2009 Vonk Noordegraafilla oli 9,79 tukioikeutta, ja hän ilmoitti kyseisen vuoden osalta tekemässään tilatukea koskevassa hakemuksessa 10,76 hehtaarin pinta-alan.

22 Staatssecretaris otti kuitenkin 30.6.2010 tekemässään päätöksessä huomioon pienemmän hehtaarimäärän kuin mitä Vonk Noordegraaf oli maininnut hakemuksessaan. Alankomaiden viranomaiset näet muuttivat vuonna 2009 komission esittämien huomioiden jälkeen viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä Alankomaissa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä. Näin ollen vuodesta 2009 lukien päätettiin käyttää viljelylohkorekisteriä, jossa otettiin huomioon viljelylohkojen ”nettomääräinen pinta-ala” eli viljelykelpoiset maat, mutta ei vastedes tukeen oikeuttamattomia osia, kuten ojia, pientareita ja teitä.

23 Tämän päätöksen seurauksena Vonk Noordegraafille tilatukijärjestelmästä vuodelta 2009 maksetun tuen määrä pieneni aikaisempiin vuosiin verrattuna.

24 Vonk Noordegraaf haki 30.6.2010 tehtyyn päätökseen tämän jälkeen oikaisua Staatssecretarisilta, joka totesi 29.10.2010 tekemällään päätöksellä Vonk Noordegraafin oikaisuvaatimuksen osittain perustelluksi.

25 Vonk Noordegraaf valitti viimeksi mainitusta päätöksestä, ja Staatssecretaris vahvisti 19.5.2011 tehdyllä tarkistetulla päätöksellä (jäljempänä 19.5.2011 tehty päätös) vuoden 2009 osalta Vonk Noordegraafin viljelylohkojen määritetyksi pinta-alaksi 8,34 hehtaaria.

26 Pääasian asianosaiset ovat yksimielisiä tästä pinta-alasta samoin kuin siitä, että sen pienentäminen verrattuna aikaisempina vuosina käytettyyn pinta-alaan on seurausta yksinomaan siitä, että kyseisten viljelylohkojen mittausmenetelmää on muutettu.

27 Vonk Noordegraaf väittää kansallisessa tuomioistuimessa kuitenkin, että viljelylohkojen tunnistusta koskevan uuden järjestelmän käyttöönoton seurauksena on ollut sen maatalousalan pieneneminen, johon hän voi tästä lähtien vedota tukioikeuksiensa aktivoimiseksi. Tästä syystä hän vaatii, että hänen tukioikeuksiensa määrä ja arvo on laskettava uudelleen 19.5.2011 tehdyssä päätöksessä vahvistetun hehtaarimäärän perusteella.

28 Näissä olosuhteissa College van Beroep voor het bedrijfsleven päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Sovelletaanko asetusta (EY) N:o 73/2009 ja erityisesti sen 34, 36 ja 137 artiklaa oikein silloin, kun viljelijälle, jolla on muuhun kuin pinta-alaperusteiseen tuotantoon perustuvia tukioikeuksia, jotka on jaettu hänen käytössään olevan pinta-alan perusteella, ei makseta huomattavaa osaa kyseisistä tukioikeuksista huolimatta siitä, että hän on ilmoittanut muuttumattomina käytössään olevien hehtaarien tukikelpoisen pinta-alan vilpittömässä mielessä käyttäen sellaista mittausmenetelmää, jota jäsenvaltiossa sovellettiin silloin, kun tukioikeudet aktivoitiin asetuksen (EY) N:o 73/2009 34 artiklan mukaisesti, mutta jonka komissio myöhemmin hylkäsi, yksinomaan siitä syystä, että maksua varten vahvistettu tukikelpoinen pinta-ala osoittautuu muutetun mittausmenetelmän takia pienemmäksi?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

29 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään pääasiallisesti, onko unionin oikeutta tulkittava siten, että viljelijän tukioikeudet on laskettava uudelleen, jos viljelijän tukioikeuksia alun perin määritettäessä kyseisen viljelijän viitemäärä on jaettu liian suurella hehtaarimäärällä kyseisessä jäsenvaltiossa tuolloin sovellettujen viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi.

30 Aluksi on muistutettava, että asetuksella N:o 1782/2003 toteutetun, aikaisempien tukijärjestelmien tilatukijärjestelmäksi yhdentämisen jälkeen kunkin viljelijän tukioikeuksien arvo laskettiin niin kutsutun historiallisen mallin valinneissa jäsenvaltioissa niiden tukien tason perusteella, jotka kyseinen viljelijä oli saanut viitekaudella, joka vastasi vuosia 2000–2002.

31 Kullekin tukeen oikeutetulle viljelijälle myönnettiin siten tietty määrä tukioikeuksia, joiden määrä ja arvo saatiin jakamalla viljelijän kyseisenä viitekautena saamien tukien keskiarvo samalta kaudelta lasketulla niiden hehtaarien keskiarvolla, jotka oikeuttivat näihin tukiin tai, siten kuin asetuksen N:o 1782/2003 43 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettiin, niiden hehtaarien keskiarvolla, jotka olivat käytettävissä eläinten kasvatukseen.

32 Kuten asetuksen N:o 73/2009 34 artiklassa säädetään, viljelijälle maksetaan tukea, kun tukikelpoisiin hehtaareihin liittyvät tukioikeudet on aktivoitu, ja vain aktivoidut tukioikeudet antavat oikeuden niissä vahvistettujen määrien saamiseen.

33 Pääasiassa on kyse siitä, että Vonk Noordegraafille myönnettiin vuonna 2006 tukioikeuksia, jotka laskettiin hänelle hänen naudoistaan viitekautena maksettujen palkkioiden ja hänen käytettävissään samana viitekautena olleiden viljelylohkojen perusteella.

34 Viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä Alankomaissa koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin vuonna 2009 tehdyn muutoksen jälkeen Alankomaiden viranomaiset tarkistivat Vonk Noordegraafin viljelylohkojen pinta-alaa alaspäin, minkä seurauksena tukikelpoisten hehtaarien määrästä, johon hän on voinut vedota tästä lähtien tukioikeuksiensa aktivoimiseksi, tuli pienempi kuin hänellä olevien tukioikeuksien määrä.

35 Koska Vonk Noordegraaf ei voi enää saada tukea tukioikeuksiensa koko määrälle, hän vaatii Alankomaiden viranomaisia korottamaan niiden yksikköarvoa ja vähentämään suhteellisesti niiden määrää, jotta hänen tukioikeuksiensa kokonaisarvo pysyy muuttumattomana.

36 Toisin sanoen Vonk Noordegraaf vaatii toimivaltaista viranomaista laskemaan uudelleen hänen tukioikeuksiensa määrän ja arvon hänen viljelylohkojensa 19.5.2011 tehdyssä päätöksessä määritellyn nettoalan perusteella.

37 Tässä yhteydessä on muistutettava aluksi, että asetuksen N:o 73/2009 36 artiklassa säädetään, että hehtaarikohtaisia tukioikeuksia ei saa muuttaa, jollei kyseisessä asetuksessa toisin säädetä.

38 Koska aktivoidut tukioikeudet antavat oikeuden niissä vahvistetun määrän saamiseen, tämän määrän muuttamisesta seuraa, että kyseiselle viljelijälle maksetun tuen määrä pienenee tai suurenee. Kuten asetuksen N:o 1782/2003 johdanto-osan 29 perustelukappaleesta käy ilmi, eräs tilatukijärjestelmän tavoitteista on mahdollistaa, että kukin viljelijä voi saada edelleen tukia, joiden taso vastaa hänelle viitekaudella myönnettyjä määriä.

39 Vonk Noordegraaf vaatii juuri tätä hänen ja Staatssecretarisin välisessä oikeusriidassa.

40 On kuitenkin todettava, ettei asetuksen N:o 73/2009 missään säännöksessä säädetä nimenomaisesti mahdollisuudesta muuttaa sellaisen viljelijän tukioikeuksia, joka on samankaltaisessa tilanteessa kuin Vonk Noordegraaf.

41 Komissio antoi kuitenkin mainitun asetuksen 36 artiklan 2 kohdassa sille annettua täytäntöönpanovaltaa käyttäessään asetuksen N:o 796/2004, jonka 73 a artiklan 2 a kohdassa säädetään, että jos viljelijälle on myönnetty aiheettomasti tiettyjä tukioikeuksia, mutta tällainen myöntäminen ei vaikuta viljelijän saamien tukioikeuksien kokonaisarvoon, tukioikeudet on laskettava uudelleen, edellyttäen, että viljelijä ei ole kohtuudella voinut havaita virheitä.

42 Pääasiassa on kiistatonta, että Vonk Noordegraafille myönnettyjen tukioikeuksien kokonaismäärä vastaa hänen ennen tilatukijärjestelmän käyttöönottamista saamiensa tukien keskiarvoa.

43 Alankomaiden hallitus väittää kuitenkin, että koska 18.7.2006 tehty päätös, jolla Staatssecretaris vahvisti Vonk Noordegraafille myönnettyjen tukioikeuksien määrän ja arvon, on annettu sen antamispäivänä voimassa olleiden sääntöjen ja vaatimusten mukaisesti, se ei ole virheellinen.

44 Tässä yhteydessä on ensinnäkin muistutettava, että Vonk Noordegraafille myönnettiin alun perin tukioikeuksia määrä, joka laskettiin hänellä viitekautena olleiden viljelylohkojen ”bruttomääräisen” pinta-alan perusteella, ja tämä oli Alankomaiden viranomaisten tuolloin soveltaman menetelmän mukaista.

45 Tämän jälkeen Alankomaiden viranomaiset mittasivat uudelleen Vonk Noordegraafin viljelylohkot 30.6.2010 tehdyn päätöksen antamiseen liittyen. Ne eivät tuolla kertaa ottaneet huomioon tiettyjä maiseman piirteitä, kuten ojia, pientareita ja teitä, voidakseen määrittää kyseisten viljelylohkojen ”nettomääräisen” pinta-alan.

46 Tämän jälkeen on todettava, että asetuksen N:o 1782/2003 43 artiklan 3 kohdan mukaan rehualoihin ei kuulu muun muassa lammikoita ja teitä. Lisäksi asetuksen N:o 796/2004 30 artiklan 2 kohdan a contrario -tulkinnasta käy ilmi, että pensasaitojen, ojien tai aitojen kaltaiset maiseman piirteet eivät pääsääntöisesti voi kuulua tukikelpoisiin pinta-aloihin.

47 Siten pientareiden, teiden ja ojien kaltaisia maiseman piirteitä ei voida pääsääntöisesti ottaa huomioon määritettäessä tukikelpoisia pinta-aloja.

48 Tästä seuraa loogisen päättelyn avulla, että tällaisia maiseman piirteitä ei myöskään voida ottaa huomioon vahvistettaessa viljelijän tukioikeuksia, koska tällä olisi muutoin, kuten Vonk Noordegraafilla, suurempi määrä tukioikeuksia kuin niiden hehtaarien määrä, johon hän voi tämän jälkeen vedota tukioikeuksiensa aktivoimiseksi.

49 Näin ollen silloin, kun toimivaltaiset viranomaiset ovat, kuten pääasiassa, ottaneet huomioon nämä tekijät viljelijän viljelylohkoja määrittäessään, on katsottava, että tälle myönnettyjen tukioikeuksien määrä oli asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohdassa tarkoitetulla tavalla ”virheellinen”.

50 Lopuksi on oletettava, että Vonk Noordegraafin tilanteessa oleva viljelijä ei olisi kohtuudella voinut havaita viljelylohkojensa pinta-alan vahvistamista koskevia virheitä, koska ne olivat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tuolloin soveltaman menetelmän välitön seuraus.

51 Näin ollen on katsottava, että asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohdan nojalla viljelijän tukioikeudet on laskettava uudelleen, jos viljelijälle on kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettujen virheellisten viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi myönnetty aiheettomasti tietty määrä tukioikeuksia, koska hänen viitemääränsä on jaettu liian suurella hehtaarimäärällä.

52 Toisin kuin Alankomaiden hallitus väittää, tätä arviointia ei aseteta kyseenalaiseksi asetuksen N:o 73/2009 137 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan viljelijöille ennen 1.1.2009 jaettuja tukioikeuksia pidetään laillisina ja sääntöjenmukaisina 1.1.2010 alkaen.

53 Kuten asetuksen N:o 73/2009 johdanto-osan 49 perustelukappaleesta käy ilmi, tämän säännöksen tarkoituksena on nimittäin mahdollistaa se, että jäsenvaltiot luopuvat tietyille viljelijöille aiheettomasti suoritettujen maksujen takaisin perimisestä, kun otetaan huomioon suhteettomat oikeudelliset ja hallinnolliset velvoitteet, joita tarvittavien oikaisujen toteuttamisesta aiheutuisi. Asetuksen N:o 73/2009 137 artiklan 2 kohdassa rajoitetaan lisäksi 1 kohdan ulottuvuutta siten, että sen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään tukioikeudet, jotka on myönnetty sellaisten hakemusten perusteella, joissa on asiavirheitä.

54 Edellä esitetystä seuraa, että asetuksen N:o 73/2009 137 artiklan 1 kohdan tavoitteena on oikeusvarmuuden periaatetta koskevista syistä suojella vilpittömässä mielessä olevia viljelijöitä, jotka ovat saaneet aiheettomasti tukia, eikä rangaista tulevaisuudessa sellaisia viljelijöitä, joille, kuten Vonk Noordegraafille, on myönnetty liian suuri määrä tukioikeuksia, koska kyseisessä jäsenvaltiossa tuolloin sovellettujen viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien virheellisten yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi heidän viitemääränsä on jaettu liian suurella hehtaarimäärällä.

55 Näin ollen on katsottava, että asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohta ei kuulu asetuksen N:o 73/2009 137 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

56 Tälle tulkinnalle löytyy tukea asetuksesta N:o 1122/2009, jolla kumottiin ja korvattiin asetus N:o 796/2004, jota sovellettiin ajallisesti pääasian tosiseikkoihin, ja erityisesti sen 81 artiklan rakenteesta.

57 Unionin lainsäätäjä on näet nimenomaisesti todennut mainitun artiklan 1 ja 2 kohdassa, että näissä kahdessa säännöksessä säädettyjä sääntöjä, joiden mukaan perusteettomasti myönnetyt tukioikeudet on luovutettava kansalliseen varantoon ja tukioikeuksien arvoa on mukautettava, jos havaitaan, että se on liian suuri, sovelletaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen N:o 73/2009 137 artiklan soveltamista.

58 Sitä vastoin asetuksen N:o 1122/2009 81 artiklan 3 kohtaan, jonka sanamuoto vastaa asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohdan sanamuotoa, ei sisälly mitään viittausta asetuksen N:o 73/2009 137 artiklaan, joten mainittu säännös ei kuulu viimeksi mainitun säännöksen soveltamisalaan.

59 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohtaa on tulkittava siten, että viljelijän tukioikeudet on laskettava uudelleen, jos mainitun viljelijän tukioikeuksia alun perin määritettäessä hänen viitemääränsä on jaettu liian suurella hehtaarimäärällä kyseisessä jäsenvaltiossa tuolloin sovellettujen viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi. Asetuksen N:o 73/2009 137 artiklaa ei voida soveltaa asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohdassa tarkoitettuun korjaukseen.

Oikeudenkäyntikulut

60 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Neuvoston asetuksissa (EY) N:o 1782/2003 ja (EY) N:o 73/2009 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 479/2008 säädettyjen täydentävien ehtojen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 796/2004, sellaisena kuin se on muutettuna 8.5.2009 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 380/2009, 73 a artiklan 2 a kohtaa on tulkittava siten, että viljelijän tukioikeudet on laskettava uudelleen, jos mainitun viljelijän tukioikeuksia alun perin määritettäessä hänen viitemääränsä on jaettu liian suurella hehtaarimäärällä kyseisessä jäsenvaltiossa tuolloin sovellettujen viljelylohkojen pinta-alan määrittämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi. Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 137 artiklaa ei voida soveltaa asetuksen N:o 796/2004 73 a artiklan 2 a kohdassa tarkoitettuun korjaukseen.

Allekirjoitukset